Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2022 m. spalio 5 d., Nr. 22-210AR

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

DĖL DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮSTATYMO NR. IX-1672 2, 18, 21 28, 44 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), atsižvelgdama į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) yra pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 2, 18, 21, 28, 44 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas), teikia šiuos pastebėjimus.

LVK Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teikime Vyriausybei pasigenda argumentų, dėl kokių priežasčių neatsižvelgta į socialinių partnerių pastabas, kuriomis buvo išsakytas nepritarimas, kad sunkius bei mirtinus nelaimingus atsitikimus, susijusius su eismo įvykiais, tirtų įmonės. Teikime Vyriausybei nurodoma tik tai, kad „*pastabos suderintos darbo tvarka*“, tačiau 2022 m. rugsėjo 29 d. vykusiame Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisijos posėdyje, kuriame buvo aptarinėjamas įstatymo projektas, darbdavių atstovai akcentavo, kad į pastabas neatsižvelgta ir neaiškūs tokio pasirinkimo motyvai.

Siekiant pakeisti įvykių darbe, dėl kurių darbuotojai patiria žalą sveikatai, įvykus eismo įvykiams, tyrimo procedūrą, nepritariame siūlymui, **kad darbdaviai tirtų** ne tik įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai ir jų sveikatai nėra sunkiai pakenkta, bet **ir įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiui ir yra sunkiai pakenkta darbuotojų sveikatai ar darbuotojai mirė**. LVK nuomone, net ir tuos įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiams ir jų sveikatai nėra sunkiai pakenkta, **turėtų tirti ne darbdaviai**, nes neaišku, kaip darbdavio veiksmai visais atvejais galėtų turėti įtakos šiems nelaimingiems įvykiams atsirasti.

Paminėtina, kad darbdavių atstovai ne visada turi tinkamą kompetenciją ištirti aukščiau minėtus įvykius darbe. Kaip yra žinoma, eismo įvykius, įvykusius sausumos keliuose, kurių metu nukenčia asmenys, tiria policijos pareigūnai, o nukentėjusiojo darbuotojo darbdavys paprastai neturi oficialios informacijos, todėl tokiems tyrimams atlikti būtų papildomai gaištamas laikas kreipiantis į policijos pareigūnus, kad jie pateiktų informaciją apie eismo įvykio aplinkybes bei, esant galimybei, apie eismo įvykio priežastis. Tirti eismo įvykius trukdytų aplinkybės, jei būtų nukentėjusios kelios šalys, ir dėl to kiltų papildomos rizikos dėl asmens duomenų naudojimo. Dar didesnis apsunkinimas būtų tiriant eismo įvykius, įvykusius už Lietuvos Respublikos ribų, kai būtina kreiptis į Lietuvos Respublikos diplomatines atstovybes ar konsulines įstaigas, esančias užsienio šalyje, ar kitas įstaigas ar įmones esančias užsienio šalyje, siekiant gauti tyrimui reikalingus duomenis: informaciją apie nukentėjusiojo sveikatos pakenkimą, informaciją apie eismo įvykio aplinkybes ir kt. Manome, kad pritarus siūlymui pavesti darbdaviams tirti įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiams, būtų perkeliamas darbdaviams didelis papildomas krūvis, nes eismo įvykių ištyrimas ir nelaimingų atsitikimų darbe aktų surašymas pareikalautų daug laiko, galimo kitaip ir efektyviau panaudoti, sąnaudų.

Nors įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencijai įvykių darbe, susijusių su eismo įvykiais tyrimai nelaimingų atsitikimų darbe prevencijos aspektu nėra reikšmingi, nes eismo įvykių priežastys nėra susijusios su darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimais, tačiau

trūksta argumentų, kodėl tokia pareiga turėtų būti perkeliama darbdaviams, kurių veikla ir kompetencijos nėra orientuotos į eismo įvykių tyrimą. Aiškinamajame rašte kaip pavyzdys pateikiama galiojanti praktika Latvijoje (darbdavys tiria nelaimingus atsitikimus darbe, neatsižvelgiant į pakenkimo sveikatai dėl eismo įvykio sunkumą), bet tuo pačiu pasakyta ir tai, kad „ES valstybėse narėse nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių dėl eismo įvykių, tyrimo organizavimo praktika nėra vienoda“, kas leidžia manyti, kad kitose ES šalyse darbdaviai galimai tokių įvykių netiria.

Atkreipiame dėmesį ir į tai, kad **keičiamo reguliavimo laukiama nauda**, jog bus optimaliau tiek išteklių, tiek laiko požiūriu tiriami įvykiai darbe, susiję su eismo įvykiais, nes įvykį ištirs ir nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo aktą surašys patys darbdaviai, gavę informaciją apie eismo įvykį, **mažai tikėtina**, kadangi ne visose įmonėse tai būtų galima realiai įgyvendinti, o tik tuo atveju, jei pakanka darbuotojų dvišalei komisijai sudaryti. Pažymėtina, kad Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje veikiančių įmonių skaičius 2022 m. sausio mėn. buvo 93 059, iš kurių 64 210 įmonėse dirba iki 4 darbuotojų, 13 888 įmonėse dirba nuo 5 iki 9 darbuotojų. Labai mažų įmonių skaičius, kuriose dirba mažiau kaip 10 darbuotojų, sudaro beveik 84 proc. visų veikiančių įmonių. Akivaizdu, kad visų įvykių darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai įvykus eismo įvykiams, darbdaviai tikrai negalėtų ištirti, todėl manome, kad siūlomas pakeitimas netikslingas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome nepritarti paminėtiems įstatymo projekto pakeitimams, o įstatymo projekto rengėjams pasiūlyti reguliavimo keitimo klausimą papildomai išdiskutuoti su socialiniais partneriais.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Akvilė Razumienė, el.p.: akvile@lvk.lt, tel. +370 601 51897

Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė INETA,RIZGELĖ
Data: 2022-10-05 10:20:38